

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/53/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014200688
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200688.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: M. F., narodená dňa XX.XX.XXXX, A., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.03.2014 v spojení s rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.07.2014 a rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2014, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/40/2014-56 zo dňa 29.04.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/40/2014-56 zo dňa 29. apríla 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom v zmysle ustanovenia § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.07.2014 v spojení s rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2014. Prvým spomenutým rozhodnutím odporkyňa zrušila svoje rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.03.2014 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku. Druhým vyššie uvedeným rozhodnutím odporkyňa priznala navrhovateľke od 03.02.2014 invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v sume 158 Eur mesačne.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní dospel k záveru, že skutkové okolnosti, týkajúce sa miery poškodenia navrhovateľkinho zdravia, boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi.

Mal za to, že na základe lekárskej správy a posudku posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove, bola u navrhovateľky na základe rozhodujúceho zdravotného postihnutia (poruchy nálad - recidivujúca depresívna porucha, aktuálne ťažká epizóda bez psychotických príznakov - kapitola V, položka 3, písmeno b/) priznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách na 50 %, v dôsledku čoho odporkyňa vydala (po zrušení

napadnutého rozhodnutia rozhodnutím odporkyne zo dňa 02.07.2014) nové rozhodnutie zo dňa 30.07.2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým bol navrhovateľke od 03.02.2014 priznaný invalidný dôchodok v sume 158 Eur mesačne.

K námietke týkajúcej sa dátumu priznania invalidného dôchodku (od 03.02.2014) krajský súd uviedol, že prihladol na opätovné závery posudkovej lekárky sociálneho poistenia zo dňa 11.12.2014, kedy posudková lekárka zotrvala na stanovenom dátume vzniku invalidity od 03.02.2014 nielen z dôvodu, že k tomuto dátumu bola úradne spísaná a potvrdená žiadosť o invalidný dôchodok, ale aj z dôvodu, že navrhovateľka od práceneschopnosti pre ochorenie chrbtice v roku 2012, nebola odvtedy práceneschopná ani jeden deň, čo pri základnej diagnóze a liečbe podmienilo posudkovú lekárku stanoviť kontrolnú lekársku prehliadku už na jún 2015.

K námietke navrhovateľky, že vypísala tlačivo č. 400, zástupkyňa odporkyne na pojednávaní dňa 29.10.2014 uviedla, že samotné konanie začína až spísaním žiadosti o dôchodok, ktorá bola spísaná 03.02.2014. Tlačivo Žiadosť o dávku sociálneho poistenia zo dňa 15.10.2013, je iba žiadosťou o preskúmanie zdravotného stavu. Nakoľko navrhovateľka žiadala priznanie invalidného dôchodku spätne od 14.10.2013, preto žiadala aj Sociálna poisťovňa oznámením z 01.07.2014 o dokladovanie vymeriavacích základov od 14.10.2013, ale posudkový lekár priznal navrhovateľke invalidný dôchodok až od dátumu podania tejto žiadosti.

Na základe uvedených skutočností mal súd prvého stupňa za to, že o žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok, aj pokiaľ ide o dátum priznania tohto dôchodku, bolo rozhodnuté správne, zákonne a v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom.

Krajský súd v závere svojho rozhodnutia uviedol, že ak by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky, môže navrhovateľka opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenie novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Súd s ohľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že dátum vzniku invalidity, namietaný navrhovateľkou bol odôvodnený posudkovou lekárkou sociálneho poistenia, ktorá je oprávnená stanoviť dátum vzniku invalidity. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodnutie odporkyne zo dňa 30.07.2014 č. XXX XXX XXXX X v spojitosti s rozhodnutím odporkyne zo dňa 02.07.2014 č. XXX XXX XXXX X považoval za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto ho v zmysle ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedla, že naďalej trvá na podanom návrhu a žiada, aby jej bol dôchodok priznaný od októbra 2013, kedy požiadala o prehodnotenie jej zdravotného stavu prvýkrát, a nie od dátumu, kedy bola na prvom prejednávaní. Dodala, že jej zdravotné problémy trvali dávno pred podaním žiadosti (pred októbrom 2013), na dôkaz čoho priložila odborné posudky, ktoré obsahujú vyjadrenia lekárov na základe nálezov od psychiatra a psychológa. Záverom uviedla, že na opakovanom posúdení nezávislým lekárom, na ktoré bola poslaná posudkovou lekárkou v Prešove, sa jej diagnóza opäť potvrdila.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 04.06.2015 s tým, že dôvody uvádzané navrhovateľkou v odvolaní nepovažovala za opodstatnené. Uviedla, že posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Mala za to, že navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný

dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považovala za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, boli podľa názoru odporkyne neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Mala za preukázané, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť tohto rozhodnutia odporkyne a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami navrhovateľky.

V danej veci má odvolací súd zo spisového materiálu za preukázané, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.03.2014 zamietla navrhovateľkinu žiadosť o invalidný dôchodok. Na základe podaného odvolania bol navrhovateľkin zdravotný stav prehodnotený, a keďže podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava, vysunuté pracovisko Prešov (ďalej len „posudkový lekár“) bola navrhovateľka invalidná podľa § 71 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav mala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.07.2014 odporkyňa zrušila svoje predchádzajúce rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.03.2014 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku. Na podklade uvedeného bol navrhovateľke rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 30.07.2014 priznaný invalidný dôchodok od 03.02.2014 v sume 158 Eur mesačne.

Odvolací súd má ďalej za preukázané, že v súvislosti s námietkou navrhovateľky týkajúcou sa dátumu priznania invalidného dôchodku nariadil súd prvého stupňa vypracovanie doplnacieho posudku k lekárskej správe zo dňa 10.06.2014 pri stanovení dátumu vzniku invalidity, pretože navrhovateľka žiadala o priznanie invalidného dôchodku od 14.10.2013, a to odôvodnením vzniku zdravotného postihnutia.

Odvolací súd preskúmal lekársku správu vypracovanú na dožiadanie krajského súdu posudkovým lekárom zo dňa 11.12.2014, v ktorej posudkový lekár uviedol, že trvá na stanovenom dátume vzniku invalidity od 03.02.2014. Odvolací súd dáva do pozornosti, že posudkový lekár v lekárskej správe v predmete posudzovania uviedol, že sa jedná o dožiadanie krajského súdu o doplnenie posudku vo veci opravného prostriedku z dôvodu nesúhlasu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Najvyšší súd musí konštatovať, že predmet posudzovania stanovený posudkovým lekárom nezodpovedá dôvodu, pre ktorý súd prvého stupňa žiadal o vypracovanie doplnujúceho lekárskeho posudku. V predmetnom prípade rozpor v tvrdených skutočnostiach tkvie v stanovenom dátume invalidity, od

ktorého bol navrhovateľke priznaný invalidný dôchodok. Navrhovateľka nenamietala stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

S uvedeným potom súvisí, že výsledkom posudzovania, ktorého predmetom mal byť nesúhlas navrhovateľky s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ako to stanovil posudkový lekár), bol posudkovým lekárom vyjadrený súhlas s dátumom vzniku invalidity určený odo dňa 03.02.2014.

Napriek uvedeným nezrovnalostiam súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí uviedol, že prihladol na opätovné závery posudkového lekára sociálneho poistenia zo dňa 11.12.2014, kedy tento zotrval na stanovenom dátume vzniku invalidity od 03.02.2014 z dôvodu, že k tomuto dátumu bola úradne spísaná a potvrdená žiadosť o invalidný dôchodok, ako aj z dôvodu, že navrhovateľka od práceneschopnosti pre ochorenie chrbtice v roku 2012 nebola odvtedy práceneschopná ani jeden deň.

V súvislosti s uvedeným považuje odvolací súd za potrebné viesť, že určenie dátumu vzniku invalidity je rozhodujúcou okolnosťou pre následné posúdenie splnenia podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok. Vznik invalidity je potrebné určiť v súlade s § 71 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení, pričom nie je rozhodujúce, kedy (ktorým dňom) poistenec o invalidný dôchodok požiadal. Rozhodujúce je, odkedy dlhodobý zdravotný stav podmieňuje invaliditu. Podanie žiadosti o priznanie invalidného dôchodku od určitého dňa má význam len pre posúdenie spätného nároku na výplatu invalidného dôchodku (§ 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), posúdenie nároku na invalidný dôchodok nie je preto závislé od dátumu, ktorý je v žiadosti o invalidný dôchodok uvedený ako deň, od ktorého poistenec žiada taký dôchodok priznať.

Vo vzťahu k tvrdeniu posudkového lekára, že navrhovateľka od práceneschopnosti pre ochorenie chrbtice v roku 2012 nebola odvtedy práceneschopná ani jeden deň, čo bolo zrejme hlavným dôvodom, pre ktoré posudkový lekár stanovil dátum vzniku invalidity na deň 03.02.2014, je podľa odvolacieho súdu dôležité poznamenať, že na určenie dátumu vzniku invalidity podmienenej dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, nie je relevantná práceneschopnosť navrhovateľky, pretože navrhovateľkin zlý zdravotný stav mohol podmieňovať invaliditu aj bez toho, aby bola navrhovateľka súčasne práceneschopná.

Námietku navrhovateľky vo vzťahu k dátumu vzniku invalidity tak krajský súd nevyhodnotil ako dôvodnú, len vo všeobecnosti skonštatoval, že o žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok bolo rozhodnuté správne, zákonne a v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom.

Z predloženej posudkovej dokumentácie však podľa odvolacieho súdu vyplýva, že posudkoví lekári odporkyne stanovili dátum vzniku invalidity u navrhovateľky na deň 03.02.2014 bez uvedenia riadneho dôvodu. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, akým spôsobom sa posudkoví lekári odporkyne dopracovali k uvedenému dátumu, iba uvádzajú, že ide o dátum podania žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku, nakoľko rozhodujúcou skutočnosťou na určenie dátumu vzniku invalidity je to, odkedy dlhodobý zdravotný stav podmieňuje invaliditu. Uvedený záver o dátume vzniku invalidity si osvojil aj súd prvého stupňa tiež bez bližšieho odôvodnenia. Krajský súd len skonštatoval správnosť zistení odporkyne v rámci správneho konania a tieto následne prijal za svoje.

V ďalšom je potrebné vyčítať krajskému súdu, že sa nevysporiadal ani s námietkou navrhovateľky, ktorá počas celého konania na súde prvého stupňa viacerými podaniami upozorňovala na nesúlad dátumu vzniku invalidity a namietala záver odporkyne, že podala žiadosť o priznanie invalidného dôchodku až dňa 03.02.2014 tvrdiac, že ju podala už dňa 14.10.2013. Odvolací súd musí konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, že by sa krajský súd touto námietkou zaoberal, pričom takýto postup nezodpovedá požiadavke na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že z preskúmaného rozhodnutia odporkyne nie je

možné zistiť, z akého dôvodu bol dátum vzniku invalidity stanovený na deň 03.02.2014, dokonca ani z jednej lekárskej správy nie je zrejmé, prečo posudkoví lekár odporkyne určil dátum vzniku invalidity práve dňom 03.02.2014, pretože z tohto hľadiska nemôže byť jedinou rozhodujúcou skutočnosťou deň podania žiadosti, keď navyše účastníčka konania počas celého konania namieta ako odporkyňou ustálený deň podania žiadosti, tak posudkovými lekármi stanovený začiatok jej invalidity. Odvolací súd tak dospel k záveru, že posudky o invalidite navrhovateľky neboli v tomto smere úplné a presvedčivé. Odporkyňa si tak pre rozhodnutie o žiadosti navrhovateľky nezapodávala dostatočné podklady, preto aj záver o zákonnosti jej rozhodnutia treba považovať za predčasný. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.